

SVEUČILIŠTE
JOSIPA JURJA
ŠCROSSMAYERA
U OSIJEKU

FILOZOFSKI
FAKULTET

**ANALIZA STUDIJSKOG PROGRAMA
ENGLISKI JEZIK I KNJIŽEVNOST
NASTAVNIČKO USMJERENJE**

SAMOANALIZA

Nositelj studija:

Filozofski fakultet u Osijeku

Lorenza Jäger 0

Tel. 031 211400

Analizu izradili:

Izv. prof. dr. sc. Višnja Pavičić Takač

Vlatka Ivić, lektorica

Stela Dundović, studentica

Katarina Rengel, studentica

Grafička obrada

Ivan Nećak

Sadržaj

1. Opravdanost izvođenja studijskog programa	4
2. Usklađenost studijskog programa s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta odnosno Filozofskog fakulteta	4
3. Prikladnost naziva studijskog programa i ishoda učenja (općih i posebnih kompetencija) koji su definirani u studijskom programu	4
4. Struktura studijskog programa	4
5. Kolegiji u studijskom programu	5
6. Izvedba studijskog programa	8
6a. Studenti	8
6b. Nastavnici	9
6c. Prostor, oprema i novčana sredstava koja su potrebi za izvođenje studijskog programa	10
6d. Suradnja s drugim ustanovama	10
7. Razina usporedivosti studijskoga programa s akreditiranim srodnim studijskim programom u Hrvatskoj i u zemljama EU	10
8. Planovi za poboljšanja	10

1. Opravdanost izvođenja studijskog programa

Studij engleskoga jezika nastavničkoga usmjerenja svoju opravdanost nalazi, prije svega, u nedostatku stručno osposobljenih učitelja i profesora engleskoga jezika na području istočne Hrvatske i cijele Hrvatske. Ta je potreba posebno izražena od kada je uveden strani jezik kao obvezni predmet u 1. razred osnovne škole, a većina učenika odabire upravo engleski jezik. Ovaj studij nastavlja tradiciju studija engleskoga jezika i književnosti koji je od osnivanja Pedagoškoga, današnjega Filozofskog fakulteta, bio pretežito nastavnički usmjeren. Zbog zainteresiranosti studenata i za druge, nenastavničke profile, uvedena su i druga usmjerenja. Izdvajanje pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičkoga bloka kolegija iz općega studija jezika doprinosi kvalitetnijem osposobljavanju nastavničkoga kadra iz redova onih studenata koji su se opredijelili za nastavničko usmjerenje. U protekle dvije godine, otprilike je 50% studenata engleskoga jezika odabralo nastavničko usmjerenje, a prema provedenoj anketi za sljedeću akademsku godinu (2010./2011.) taj je interes i nešto veći. Kao glavne razloge, studenti navode mogućnost zapošljavanja.

2. Usklađenost studijskog programa s misijom i strateškim ciljevima Sveučilišta odnosno Filozofskog fakulteta

Kao što je navedeno pod točkom 1, studij nastavlja tradiciju prethodnih studija, što je u skladu s misijom i strategijom. No, kako je trenutno izrada nove strategije Fakulteta u izradi, na ovo pitanje nije moguće u potpunosti odgovoriti. Međutim, u protekle su se dvije godine iskristalizirali određeni problemi u dvopredmetnim studijima (npr. neravnopravna opterećenost studenata u metodičkim kolegijima u dvama predmetima; nemogućnost prikupljanja zakonski propisanih 60 ECTS-a iz PPDM kolegija u određenim dvopredmetnim kombinacijama i sl.), pa se može zaključiti da je izrada strategije i usklađivanje svih nastavničkih studija prema strategiji, ali i međusobno izuzetno važno, odnosno neophodno.

3. Prikladnost naziva studijskog programa i ishoda učenja (općih i posebnih kompetencija) koji su definirani u studijskom programu

Naziv studijskoga programa ocjenjujemo prikladnim: naziv je transparentan, jasan i široko prihvaćen. Naziv koji se stječe po završetku studijskoga programa (magistar edukacije) nametnut je zakonom i nije onaj koji je Odsjek predložio.

Ishodi učenja i opisane kompetencije u skladu su s potrebama i očekivanjima poslodavaca, jer se radi o tradicionalnom zanimanju koje pretpostavlja jasno definirane i zakonom propisane kompetencije.

4. Struktura studijskog programa

Studijski program sadrži sve potrebne dijelove. Kvote upisa nisu određene studijskim programom, jer se kvote dogovaraju na razini Fakulteta te ovise o kombinacijama dvopredmetnih

studija i interesu studenata za nastavničko usmjerenje. Kriteriji upisa također se određuju na razini Fakulteta.

Studijski program sadrži popis obveznih i izvornih kolegija po semestrima, njihove opise, kao i dodatna pojašnjenja studentima u slučaju određenih dvopredmetnih studija.

- Koji je broj kolegija u studijskom programu? Je li dovoljan? Je li dovoljan broj izbornih kolegija?

Studijski program tijekom sadrži 3 opća zajednička obvezna kolegija (njihov broj ECTS-a dijeli se u dvopredmetnim studijima ravnopravno na oba predmeta te je u donjem prikazu uračunato samo 50% bodova za studij engleskoga jezika) 5 obveznih glotodidaktičko-metodičkih kolegija iz engleskoga jezika te 8 izbornih glotodidaktičko-metodičkih kolegija. Studentima se također nude izborni kolegiji iz struke (tj. engleskoga jezika i književnosti). Izbornih kolegija ima dovoljno s obzirom da njihov broj premašuje broj obveznih kolegija. Postoji potreba i izraženo zanimanje za većom ponudom izbornih kolegija iz metodike nastave engleskoga jezika, no to u ovom trenutku zbog kadrovske situacije nije moguće ponuditi.

- Kakav je omjer obveznih i izbornih kolegija u studijskom programu, tj. kakav je omjer ECTS bodova za obvezne i izborne kolegije?

Obvezni kolegiji: I semestar – 2 kolegija ukupno 6 ECTS
 II semestar – 2 kolegija ukupno 9 ECTS
 III semestar – 3 kolegija ukupno 8 ECTS
 IV semestar – 1 kolegij ukupno 3 ECTS (+ diplomski rad)

Izborni kolegiji: 8 kolegija ukupno 30 ECTS

Dakle, od ukupno 60 ECTS bodova, 26 ECTS bodova nose obvezni predmeti, 15 (+15) ECTS bodova nosi diplomski rad, a 19 ECTS bodova studenti prikupljaju kroz izborne kolegije.

U obveznim kolegijima (bez zajedničkih općih predmeta) ukupno je 6 sati predavanja (teorijski rad). Praktičnom je radu u obveznim kolegijima posvećeno 7 sati seminara te 150 radnih sati u sklopu školske prakse.

U glotodidaktičko-metodičkim izbornim kolegijima ukupno je 7 sati teorijskoga rada, 9 seminara, 3 vježbe i 10 sati školske prakse.

OMJER (%): 40:60 (+160 radnih sati prakse)

Iz navedenoga je vidljivo da je veći dio programa posvećen praktičnome radu.

Kolegiji su relativno dobro raspoređeni što se tiče njihova redoslijeda, no može se uočiti određena 'zasićenost' izvedbenih planova zajedničkim općim i glotodidaktičko-metodičkim kolegijima. Ukoliko bi se nastavničko usmjerenje organiziralo kao integrirani studij, mogla bi se postići bolja uravnoteženost kolegija iz PPDM bloka i kolegija struke.

5. Kolegiji u studijskom programu

Opis pojedinog kolegija sadrži sljedeće podatke:

- ime nastavnika
- status kolegija
- jezik na kojem se izvodi
- stupanj
- predmetni kod

- tip nastave
- trajanje nastave
- satnica
- ECTS bodovi
- preduvjeti
- sadržaj i ciljevi predmeta
- popis obvezne literature
- popis preporučene literature
- način polaganja ispita
- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe predmeta.

Ishodi učenja naknadno su definirani i dodani programu. Ishodi su jasno i prikladno definirani i u skladu su s opisom sadržaja kolegija te metoda poučavanja i metoda vrjednovanja stečenih kompetencija. Iz sadržaja kolegija jasno proizlaze ključna tematska područja. Također je vidljiv i odnos teorijskih i praktičnih elemenata u opisu sadržaja kolegija (npr. Školska je praksa vrlo detaljno opisana što se tiče očekivanoga opterećenja studenata i izražena je u radni satima). Sadržaji kolegija uključuju postignuća iz adekvatnog predmetno-znanstvenog područja koja su bila na raspolaganju u trenutku izrade programa. Obvezna literatura za polaganje ispita sadrži recentnu literaturu, no to je nešto što se stalno treba ažurirati, s obzirom na činjenicu da se radi o vrlo aktivnom znanstvenom području (veliki je broj izdanja na engleskome jeziku, no ona su i skupa, jer ih izdaju strani izdavači). Sadržaji kolegija odgovaraju nazivu kolegija i navedenoj literaturi.

Predviđene metode poučavanja u skladu su sa sadržajem kolegija, a metode vrjednovanja bi u nekim kolegijima trebalo uskladiti s bolonjskim, dakle kontinuiranim načinom vrjednovanja (kroz kolokvije), što je tekuće akademske godine u pravovremenom dogovoru sa studentima i provedeno (npr. kolegiji Usvajanje drugog i stranog jezika i Glotodidaktika).

Kriteriji za stjecanje ECTS bodova jasno su opisani za svaki kolegij.

ECTS bodovi uglavnom su dobro određeni s obzirom na opterećenje studenata koje proizlazi iz opisa kolegija. Pokazalo se da kolegij Školska praksa 2 zahtijeva veći broj ECTS bodova, tj. da studenti utroše više radnih sati za izvršavanje obveza od onoga što je predviđeno opisom kolegija.

Metode poučavanja uglavnom su odgovarajuće: nastava u teorijskim predmetima (predavanja) koncipirana su interaktivno, a praktično orijentirani kolegiji pretpostavljaju veći angažman studenata u izvedbi kolegija.

Metode vrjednovanja uglavnom su odgovarajuće. Kriteriji vrjednovanja nisu eksplicitno navedeni u opisu kolegija, no studenti se na uvodnome satu upoznaju detaljno s kriterijima i ostalim zahtjevima kolegija, a svaka se eventualna promjena provodi isključivo u dogovoru i uz suglasnost studenata.

Načini provjere znanja su vrlo raznoliki i vrednuju se na različite načine tijekom semestra i na kraju semestra ovisno o prirodi samog predmeta. U tablicama su prikazani kolegiji koji se odnose na glotodidaktičko-metodičke kolegije. Kao što je ranije navedeno, akademske 2009./10. uvedeni su u dogovoru sa studentima kolokviji i na onim predmetima za koje je programom predviđen usmeni ispit.

„Drugi oblici“ ispitivanja uključuju sljedeće: prezentacija, portfolio, projekti, izvedba nastavne jedinice, esej, kritički osvrt, simulacija nastavnih aktivnosti.

Tablica 1. struktura načina polaganja ispita za obvezne predmete studijskog programa (bez zajedničkih općih PPDM predmeta)

Diplomski studij Semestar	Samo usmeno	Samo pismeno	Pismeno i usmeno	Drugi oblici (Koji i koliki broj predmeta u odnosu na ukupan broj)
I.	1 (2009/10: 0)	0 (2009/10: 1)	0	
II.	1 (2009/10: 0)	0 (2009/10: 1)	0	
III.	0	0	0	2/2
IV.	0	0	0	1/1

Tablica 2. struktura načina polaganja ispita za izborne predmete studijskog programa (bez zajedničkih općih PPDM predmeta)

Diplomski studij (svi semestri)	Samo usmeno	Samo pismeno	Pismeno i usmeno	Drugi oblici (Koji i koliki broj predmeta u odnosu na ukupan broj)
	0	0	0	8/8

Tablica 3. struktura u načinu polaganja pismenih ispita za obvezne predmete

Diplomski studij Semestar	Samo završni pismeni ispit	Samo putem 1-2 kolokvija/zadaće	Samo putem 3-4 kolokvija/zadaće	Putem kolokvija/zadaća i završnog pismenog ispita	Putem seminarškog rada	Drugi oblici
I.			2009/10: 1			
II.			2009/10: 1			
III.						2
IV.						1

Tablica 4. struktura u načinu polaganja pismenih ispita za izborne predmete

Diplomski studij (svi semestri)	Samo završni pismeni ispit	Samo putem 1-2 kolokvija/zadaće	Samo putem 3-4 kolokvija/zadaće	Putem kolokvija/zadaća i završnog pismenog ispita	Putem seminarškog rada	Drugi oblici
					3	5

6. Izvedba studijskog programa

6a. Studenti

Podaci se odnose na studente završne, 2. godine studija. Podaci su prikupljeni anketom. Od ukupno 24 studenata, anketu je ispunilo 18 ispitanika (75%). Kako još niti jedna generacija nije završila studij, neki se aspekti ne mogu procijeniti.

Studij polaze većinom studentice (88,89%), a manje je studenata (11, 11%). Većina je rođena 1986. ili 1987. g. (84%), najstariji je student rođen 1982. Studenti dolaze iz gimnazija:

- Opća gimnazija – 33,33% (6 ispitanika)
- Jezična gimnazija – 38,88% (7 ispitanika)
- Prirodoslovno-matematička gimnazija – 11,11% (2 ispitanika)
- Klasična gimnazija – 5,56% (1 ispitanik)
- Ekonomska škola – 5,56% (1 ispitanik)
- „Gimnazija“ (bez navedenog smjera) – 5,56% (1 ispitanik)

Većina je odličnih učenika (Prosjek u srednjoj školi: iznad 4,5 = 77,78% (14 ispitanika), 4,00 – 4,5 = 22,22% (4 ispitanika).

Trenutno 2 ispitanika (11%) ima „još samo obranu diplomskog rada“, 55% studenata izrađuje diplomski rad, dok ih oko 30% mora položiti još 1 ili 2 ispita.

Većina studenata (85%) očekuje da će studij završiti na jesen (najkasnije u 10. mjesecu). 78% studenata zadovoljno je sadržajem i izvedbom studijskog programa.

Na usavršavanju u inozemstvo u protekle je dvije godine bilo 2 studenata, isto toliko ih je sudjelovalo na skupovima, a 3 je bilo angažirano u izvannastavnim aktivnostima ili projektima.

Troje studenata dobilo je nagradu za svoj rad, a 50% studenata je u protekle dvije godine primalo stipendiju.

Prema izjavama studenata, njihovo predznanje dobiveno u srednjoj školi odgovaralo je potrebama na fakultetu, oko 66% studenata je zadovoljno sadržajem i izvedbom studijskog programa (samo je 1 ispitanik djelomično nezadovoljan). Isto tako, oko 80% studenata vrlo je zadovoljno načinom na koji su ih kolegiji Glotodidaktika i Metodika nastave engleskog jezika pripremili za praksu.

Studenti se slažu da su metode poučavanja i vrjednovanja bile u skladu sa sadržajem kolegija (oko 87% studenata slaže se u potpunosti).

Studenti su mišljenja da ECTS bodovi nisu uvijek bili dobro raspoređeni s obzirom na opterećenje koje proizlazi iz obveza kolegija: oko 45% studenata smatra da nisu bili dobro raspoređeni, a samo ih 16% smatra da su dobro raspoređeni.

Studenti većinom smatraju da su metode vrednovanja bile odgovarajuće.

Podijeljena su mišljenja studenata s obzirom na pitanje je li im studijski program omogućio neke od aktivnosti navedene u dijelu A, od 7.-11. pitanja.

Studenti su uglavnom zadovoljni postojećim prostorom i opremom i smatraju da im uglavnom omogućuju kvalitetnu izvedbu studijskog programa, no ima i nezadovoljnih.

Studenti smatraju da bi suradnja Filozofskog fakulteta s drugim ustanovama mogla biti i kvalitetnije uspostavljena. Tu se radi o organizaciji školske prakse.

Što se tiče razloga odabira studija, većina je studij upisala zbog toga što ih je studij zanimao (84%), ali i zbog lakšeg zapošljavanja (70%). Ovaj je studij svim studentima bio prvi izbor. Niti jedan student nije studij upisao isključivo radi stjecanja studentskih prava.

Većina studenata nije imalo problema sa studiranjem.
PRIJEDLOZI STUDENATA ZA POBOLJŠANJE:

1. Bolja opremljenost:

- veličina prostora (previše studenata u premalim prostorima)
- neadekvatnosti prostora kolegijima koji se u njima održavaju
- veća ponuda literature i stručnih časopisa u knjižnici
- dostupnost ISPRAVNIH računala, interneta i printera svim studentima
- mogućnost izrade zadaća i projekata u prostorijama fakulteta te s materijalima kojima je barem djelomično fakultet opskrbljen

2. Moguće promjene:

- Trebalo bi promijeniti odnos teorije i prakse, te uvesti više prakse, ravnomjernije ju rasporediti tijekom studiranja, bolje ju organizirati (npr. organiziranjem metodičkog (slobodnog) tjedna za njenu odradu), organizirati ju u školama koje su bliže fakultetu, te u manjem broju škola istodobno. Također bi bilo dobro ostvariti suradnju s nastavnicima koji bi mogli češće dolaziti na predavanja te pokazati kako se upisuju ocjene u imenik, kako se vodi ostala administracija, kako napraviti svoj kriterij ocjenjivanja itd.
- Odnos ECTS bodova bi također trebalo regulirati, tj. dodijeliti više bodova kolegijima Školska praksa I i II (Što i proizlazi i njihovih obveza kada ih usporedimo s obvezama iz drugih kolegija) te time rasteretiti studente od slušanja dodatnih izbornih kolegija.
- Osigurati veći izbor izbornih predmeta (metodičkih i ostalih), smanjiti opterećenje pojedinih kolegija te uvesti više kolokvija.
- Osigurati najmanje jedan odlazak u govorno područje tijekom studiranja ili makar osigurati dolazak i gostovanja više izvornih govornika i predavača.
- Predavanja, seminare i vježbe održavati u manjim grupama koje bi omogućile kvalitetniji rad, te unaprijed precizno definirati obveze i kriterije vrednovanja svakog pojedinog kolegija (pitanje transparentnosti).

NB: neki su od gore navedenih prijedloga već u sljedećoj generaciji (2009./10.) usvojeni i provedeni (npr. kolokviji, transparentni kriteriji vrednovanja).

6b. Nastavnici

U izvedbi studija angažirani su svi nastavnici Odsjeka za engleski jezik i književnost, većinom u izbornom programu. Zajedničke PPDm predmete nose nastavnici s drugih odsjeka Fakulteta. Ukupno je angažirano 9 nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju te 4 nastavnika u nastavnom zvanju. Ovaj broj nastavnika omogućuje kvalitetno izvođenje studijskog programa. Napredovanjem asistenata u znanstveno-nastavno zvanje steći će se uvjeti i za proširenje ponude glotodidaktičko-metodičkih kolegija. U protekle dvije godine vanjski suradnici nisu angažirani. Omjer studenata i stalno zaposlenog nastavnog osoblja zadovoljava: cca 25 studenata : 18 nastavnika (+3 zajednički kolegiji).

U dosadašnjim anketama o kvaliteti nastavnoga rada nastavnika studenti su vrlo visoko ocjenjivali nastavnike.

Većina nastavnika je većim dijelom angažirana u nastavi (60-70%), a manje u znanstvenom radu (30-40%).

6c. Prostor, oprema i novčana sredstava koja su potrebna za izvođenje studijskog programa

Za izvedbu studijskoga programa na raspolaganju je jedna specijalizirana metodička učionica. Prostorna ograničenja problem su na razini Fakulteta i rezultat trenutne situacije (Učiteljski fakultet). Studenti nisu u potpunosti zadovoljni.

Što se tiče financijskih zahtjeva, kroničan je problem plaćanja mentora za školsku praksu. Studentima bi trebalo omogućiti pristup bazama časopisa (dakle pretplatu) i recentnoj literaturi, što zahtjeva financijska sredstva. Financijska su sredstva potrebna i za računalne programe (npr. SPSS) potrebne za izradu seminarskih i diplomskih radova.

6d. Suradnja s drugim ustanovama

Školska se praksa izvodi u suradnji sa školama. Ta je suradnja isključivo utemeljena u osobnim kontaktima s učiteljima i temelji se na njihovom dobrovoljnom sudjelovanju. Suradnja nastavnčkih studija i škola nije kvalitetno riješena na višoj razini, što je povezano s manjkavim Pravilnikom o vježbaonicama (npr. veličina skupina), financijskim (ne)mogućnostima, kalendarom i sl. To ne znači, naglašavamo, da se školska praksa ne realizira kvalitetno, naprotiv: i studenti i mentori zadovoljni su suradnjom.

7. Razina usporedivosti studijskoga programa s akreditiranim srodnim studijskim programom u Hrvatskoj i u zemljama EU

Studijski je program usporediv s akreditiranim srodnim studijskim programima u Hrvatskoj i nekim zemljama EU (npr. Njemačka). Studenti do sada nisu imali većih problema s mobilnošću (Njemačka, Austrija, Poljska).

8. Planovi za poboljšanja

S obzirom da je nastavnički studij engleskoga jezika dvopredmetan, potrebno je planove za poboljšanje razmatrati na razini fakulteta. Ta se poboljšanja odnose na sljedeće:

- integrirani studij, zbog boljeg rasporeda predmeta PPDM bloka;
- bolja usklađenost dvaju studija u segmentu PPDM bloka;
- školska praksa zahtijeva veći broj ECTS bodova;
- rješavanje školske prakse na institucionalnoj razini;
- više izbornih kolegija iz PPDM bloka.

Osijek, lipanj 2010.